

Sygn. akt V CSK 529/14

POSTANOWIENIE

Dnia 26 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa E. B. i W. B.

przeciwko K. K. i B. K.

o stwierdzenie nieważności umów,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 marca 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki E. B.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 18 lutego 2014 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) oddala wniosek r.pr. S. M. o przyznanie ze Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powódki E.B. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 lutego 2014 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m. in.: postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju

jurysprudencji. Skarżąca związała tą przesłankę z art. 72 k.p.c., art. 5 k.c., art. 58 k.c. i art. 82 – 83 k.c., jednak nie sformułowała prawidłowo zagadnień prawnych dotyczących z tymi przepisami, przedstawiając tylko ogólnikowe twierdzenia w tym zakresie. Uzasadnienie wniosku nie zawiera argumentacji wskazującej na możliwość wystąpienia rozbieżnych ocen bliżej niezidentyfikowanych problemów prawnych.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącą rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob.: postanowienie SN z dnia 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, niepubl.; postanowienie SN z dnia 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07, niepubl.). Skarżąca odniosła tą przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania do tego, czy czynność prawna nie może jednocześnie zmierzać do obejścia prawa oraz być dokonana dla pozorów, a także do przepisów prawa procesowego w postaci art. 350 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c. oraz art. 386 § 4 k.p.c. Niemniej jednak również w tym przypadku zaprezentowała jedynie pobieżne twierdzenia, mające na celu wykazać wątpliwości skarżącej, a nie pogłębiony wywód jurydyczny, za pomocą którego wykazałaby, że zaprezentowane wątpliwości wywołują obecnie rozbieżności w orzecznictwie lub poważne problemy interpretacyjne.

Powołanie się na przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienie SN z dnia 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; postanowienie SN z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Skarżąca zaś jedynie stwierdziła, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona „w kontekście całokształtu przytoczonych zarzutów natury formalnej i materialnej przywołanych dalej w uzasadnieniu” – jak można się domyślać – postaw skargi kasacyjnej.

Ograniczenie się tylko do takiego stwierdzenia nie spełnia wymagania uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. m. in.: postanowienie SN z dnia 19 listopada 2009 r., sygn. akt III CSK 163/09, niepubl., postanowienie SN z dnia 28 listopada 2008 r., sygn. akt IV CSK 394/08, niepubl., postanowienie SN z dnia 26 kwietnia 2006 r., sygn. akt II CZ 28/06, niepubl.). Brak jest jakichkolwiek argumentów, które przemawiałyby za wystąpieniem tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a nie jest rolą Sądu Najwyższego domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por.: postanowienie SN z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 38/08, niepubl.; postanowienie SN z dnia 14 grudnia 2004 r., sygn. akt II CZ 142/04, niepubl.).

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

Odnosząc się do żądania zasądzenia na rzecz pełnomocnika powódki kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, należy zauważyć, że skoro skarga kasacyjna, wniesiona przez pełnomocnika ustanowionego przez sąd, podlega, jako oczywiście bezzasadna, odmowie przyjęcia do rozpoznania, to brak jest uzasadnienia dla przyznania mu od Skarbu Państwa, a więc ze środków publicznych, kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (zob.: postanowienie SN z dnia 20 września 2007 r., sygn. akt II CZ 69/07, OSNC z 2008 r., nr 3, poz. 41, postanowienie SN z dnia 26 listopada 2010 r., sygn. akt IV CSK 332/10, nie publ.).